

Landa- skomm

Landsfelagið evnaveik-
um at bata ella Javni,
sum tað vanligja verður
nevnt, hevur sent øllum
tinglimum bræv um
støðuna hjá evnaveikum
í Føroyum. Hetta er eitt
beikt bræv, men aftan
fyri hetta bræv liggur
eisini ein beiskur veru-
leiki.

Hesin veruleiki er
tann, at tað nú einki
stovnspláss er eftir til
evnaveik í Føroyum.

Hetta merkis uppaftur,
at hendir einki munagott
heilt skjótt, so verður
farið undir aftur at
senda fólk til
Danmarkar ímóti sínum
vilja, og vit verða so-
stätt sett eini 25 ár aftur
í tíðina, hvat umsorgan
viðvikur.

Men hetta fer ikki at
bera til — vit kunnu ikki
bjóða fólk eina slíka
lagnu og vit hava fyrri alt
tað ikki loyvi til at bjóða

nøkrum medborgarum
eina slíka lagnu. Hetta
verður sagt tí, at tit
skjals eru ikki minni enn
tvær lögtingssamtýktir,
sum áleggja og heimila
landsstýrinum at út-
byggja umsorganina fyrri
evnaveik í Føroyum.

Onnur samtýktin er
frá 1976, og hon áleggur
landsstýrinum at skipa
fyri, at viðari útbygging
fyri evnaveik »verður«
framt sum smærri

vistar, uppvenjarar og
avlastingarheim runt
um í landinum... Hin
samtýktin heimilar
landsstýrinum at útvega
teir neyðugu bygg-
ningarnar til at taka
ímóti teimum, sum
kunnu og vilja flyta frá
deildunum Eirargarður
14-16.

Allar heimildir eru so-
stätt í lagi. Myndugleik-
ar okkara hava sostätt
onga umbering fyrri ikki
at ganga ynskjum teirra
evnaveika og teirra av-
varandi á mæti við at út-
vega stovnspláss sum
allarskjóttast. Verður
hetta ikki gjørt, ja, so
verður at ganga yvir
okkum tann landa-
skomm, sum tikið verður
til í brævi Javna, at vit í
1984 fara at senda fólk
av landinum.

Á bløðunum og fel-
agnum Javna skilt, at
tey avvarandi púrt einki

itøkilig svar hava fingið
frá landsstýrinum og tað
gerst alt meira týðuligt,
at landsstýrið einki
ætla at gera við lög-
tingssamtýktirnar frá
1976 og 1983. Hetta
undrar ongan, sum
hevur við hetta stýrið at
gera, tí tað er vorið heilt
vanligt, at landsstýrið
sýtir fyrri at fremja lög-
tingsins samtýktir. Tað
kunnu vit kanska liva
við í nøkrum færum men
í hesum føri — í spurn-
inginum hvørt tað skal
vera pláss fyrri øllum fæ-
royingum í hesum land-
inum, kunnu vit ikki liva
við hesum ábyrgdarloysi
fyri nú at nýta eitt orð úr
brævinum frá Javna.

Málið má tí verða reist
á tingi einaferð enn.
Javnaðarflokkurin er
fult út greiður yvir, at
reisir ein flokkur hetta
mál, so hevur tað ongan
livandi tjans, so eitrad er

okkara politiska liv vorð-
ið hesi seinastu fyra
árin.

Í staðin er málið nú
reist í sosialu nevnd, har
allir fimm flokkar, sum
her hava umboð í felag
nú royna at finna út-
vegir fyrri at lögtingsins
samtýktir verða fylgdar
eisini tá tær snúva seg
um fólk, ið ikki sjálvi
kunnu tala síná sær.

Ymiskt bendir á, at
tað hóast alt eisini er ein
vilji aftan fyrri øll tey
fægru orð, sum fullu frá
umboðum fyrri allar
flokkar á pallborðsfund-
um í fjør um støðu teirra
evnaveiku.

Um hesin vilji veruliga
er, fáa vit at siggja um
einar fjúrtán dagar.
Livst so spyrst.

Jóannes Dalsgaard

Sjálvstýrisflokkurin avdúkar samgongumenn

Í dag hava politisku flokk-
arnir á lögtingi, umboð-
andi samgonguna úr at
gera við at vaska hendur,
við at skjóta hvør eftir
øðrum.

Tá sambandsflokkurin í
øðrum málum sigur, at
fólkaflokkurin er av-
dúkaður, kann ikki annað
sigast, enn at sama er við
Sambandsflokkinum, tá
tað viðvikur viðurskiptum
í Suðuroy.

Tá samgongan viðgjørði
ein heildarplan viðvík-
andi bergholsgerð
gloymdu bæði sambandið
og fólkaflokkurin Sumba.

Tað er greitt, at ein sam-
gonga setur sær nøkur
mál, sum skula loysast í
valskeiðinum, og hjá hes-
ari samgongu var so ein
avtala gjørd um berghol
og eisini varð avgjørt í

hvørji raðfylgju tey skuldi
gerast.

Fólkaflokkurin avreiddi
Sumba til fyrimunar fyrri
Gásadal og sambands-
flokkurin og umboð
hansara tóku ikki Sumba
uppá tunguna.

Hetta kom greitt fram,
tá Hilmar Kass á lögtingi
13/3 1984 segði frá, at
Sumba ongantíð hevði
verið umrøtt í teimum
samráðingum, sum verið
hava; tað er kanska tí, at
Jógvan Sundstein
ongantíð hevur svarað, tá
spurt hevur verið, í hvørju
raðfylgju ella hvat
nummar Sumbiar-berghol-
ið hevði.

Tað kom eisini greitt
fram, tá stavnamaður
fólkaflokksins takkaði
Gásadalssvejarum fyrri
stuðulin og segði hann, at

tað kom av sterka kravi
fólkaflokksins um berghol
og Tyrllu.

Sumbingar vóru
gloymdir, vóru ikki um-
røddir, sambært Hilmar
Kass — og hann sigur í
hesum føri sannleikan.

Men nú eru teir vakn-
aðir við kaldan dreyðum,
aftaná at teir hava skilt,
at sannleikin er komin
fram, váttaður av lög-
manni og Hilmar Kass.

Ongar avtalur eru gjørd-
ar í hesari samgongu um
nakra bergholsgerð til
Sumbiar, og í hesum hava
bæði sambandið og fólk-
flokkurin gloymt Sumba.

Og hetta er sannleikin,
sumbingar!

Sverre Midjord

Líktornið

Tað var ein morgunsúr
Dimma, vit týsdagin
fingu tveitt í dyr. Hon
nýtti eina heila av sínum
svørtu síum til at goysa
gall og gor yvir tveir heið-
ursmenn, íslendingin
Dávið Stefansson, og
okkara egna Hans Dals-
gaard.

Hesir liggja báðir undir
grønu torvu, so lætt er at
svarta teir til, uttan at teir
fáa vart seg.

Verið tað fjært frá mær
at riða so lágt sum at fara í
bládkjak við Dimmu; ser-
liga um tað skal fara fram
á relegiðsfanatiskum
støði. Men heilt óátaláð
skal hetta so ikki fara
framvið.

Um Hans Dalsgaard er
ikki neyðugt at siga stør-
vegis. Skaldskapur
hansara talar sjálvur fyrri
seg, tí hóast lítið í vavi

(bert tvær smáar bókur) so
hevur hetta tó givið
okkum meira andiliga
føði, enn Dimma í 100 ár.

Dávið Stefansson var
fyri árum síðan kosin tjóð-
skald íslendinga, men
hetta sigur sjálvandi ikki
Dimmu so nøgv.

Henni væntar jú full-
komuliga hesa kenslu, so
fyri henni eru tjóðskoldini
óiva H. Cavling, Morten
Koch o.a.

Tað sum henda vakra
morgun fær Dimmu at
kóka pott sín í eldin, man
ikki vera leikurin Gylta
Lið sum heild, men uttan
iva tann eina replikkinn hjá
forherðinginum Jóni, har
hann spyr Santa Pætur,
um tað eisini finnst
danskara í Himnaborg,
og harvið steig á eymasta
líktorn sambandsmanna.

S. A.

18 ára valrætt

Áheitan á nevndina til
broytingar av stýrisskip-
anarlógini.

Nú tað frættist at lög-
tingsval møguliga verður
útskrivað í úrtíð, heitir
Unga Tjóðveldið á nevnd-
ina til broytingar av
stýrisskipanarlógini at

bera so í bandi, at uppskot
um 18 ára valrætt verður
lagt fyrri tingið og samtýkt
aðrenn møguligt val
verður.

Vegna Unga Tjóðveldið
Oluffa Klein Olsen
Finnbjørn Olsen

Kelduskattur og spekulantveldi

Lønsmóttakarinn hevur
altíð havt ta lagnu, at
hann hevur verið bólkadur
upp — settur í ymsar
básar. Soleiðis hava vit
tosað um skrivstovufólk,
fiskimenn, arbeiðsfólk,
stjórar, fulltrúar, pension-
istar o.s.fr.

Politisku flokkarnir
hava so tikið sær æruna
av at arbeiða fyrri tann og
tann bólk og hava so teir
ymisku lønsmóttakararnir
fingið nógvna tíð at gingið

við at verið óvundsjúk-
ir inn á hvønn annan og
sostatt hava aðrir bólkir í
samfelagnum verið
rættuliga friðaðir.

Við kelduskattaskipan-
ini eru knappliga allar løn-
móttakarar komir í sama
bás. Vit hava fingið eina
skipan, sum skal syrgja
fyri, at skatturin frá løn-
móttakarunum verður
kravdur inn. Og eingin ivi
er um, við teimum tekn-
isku tólum vit hava í dag,

so verður hetta bæði gjørt
effektivt og konsekvent.

Men hvussu nú við
øðrum bólkum?

Taka vit nú spekulant-
veldi — her hugsi eg ikki
um teir gamaldags
kapitalistarnar við menn-
iskjapengum — so kunnu
hesir aftaná eitt skatta-
fritt ár, sum vit øll hava
verið ígjøgnum við eitt
lítið sindur av »fiksheit«
fara inn í eitt annað
skattafritt ár, also útseta
skattagjaldanina til
einaferð síðst í 1985.

Tað er so eitt ting.

Hyggja vit so viðari at
teimum lógum, sum eru
tilknýttar skatta-
skipanini, so vilja vit
siggja, at tað er ótrúliga
biligt ella ósemiliga biligt
at snýta í skatti.

Tað ein risikerar er ein
bót, sum ikki er rættuliga
stór og sum óiva kann

appellerast upp til ein ella
annan politiskan instans
og kann sostatt hava ein
vissan møguleika fyrri at
verða eftirgivin seinni.

Snýtir tú harafturímti
eina fyrirøðu, so er tað
bæði bót og gegl. Har er
eingin náði. Tað er
órimuligt at tað skal vera
munandi biligari at snýta
ta almenna enn snýta
hvønn annan innanhýsis.

Henda lina revsins fyrri
skattasnyrtari freistar
eisini, tí ein og hvør ið
spekulerar metir eisini
risikoina fyrri hvat kann
henda, um tað gongur
galið. Hvis risikoin bara er
ein bót, so er hon mangan
íroknað longu aðrenn
gerðin er framt.

Nú okkara lóggávvald
hevur sett allar lønmót-
takarar í ein kelduskatta-
bás eiga teir eisini at
fylgja hesum upp við

einari hóskaði revsilóg
fyri skattasvik, soleiðis at
hetta verður mettt á javnt
øðrum sviki. T.d. átti
skattasvik uppá kr.
100.000 givið bæði bót og
gegl í hampuliga tíð.

Tað er av týðningi at
heftistrafur er við, tí
hetta slagðið av kriminali-
teti kann so at siga bert
koma fyrri úti í vissum
pørtum av spekulantveldi-
num og líkaso glaðir sum
hesir eru til at ganga friir
úti í striptum klæðum,
líkaso bangnir eru teir fyrri
at fáa eina tvungna tíð í —
um eg so má siga —
»statsdesignaðum« klæð-
um við sama líti. Hetta er
tað einasta hetta slagðið av
fólki virðir, tí er neyðugt
at broyta lógirnar.

14.-3.84

Thomas Arabo